

תורה), ב) אם רוצים לשנות כמנהגי צעלה אז
אם לא קיבלה צבית אציה לנהוג כן רק נהגה
כמנהג אבותיה לעולם אי"צ התרה, ומנד שצעלה
מחמיר כר"ת לא מצינו שאשה מחוייבת לנהוג
בחומרת צעלה, ולענ"ד ליחא אלא חמיד היא
נגררת אחר מנהגי צעלה.

ההמון עם) וממילא שאם צא חכם אחד וקובע
לוח הזמנים רוב חכמי וצני העיר נגררים אחריו,
לא מחמת החלטה ברורה, לנהוג ולהנהיג כאותה
השיטה שעל פיו נחייסד הלוח, רק מפני שאין
להם לוח וזמן אחרת לילך על פיו, מהו אם
גרירה כזה צידו להפוך או לקבוע מנהג, לומר
שמנהג מקום זה הוא כאופן השבון של לוח
זה, שאף אם אח"כ ילך לעיר אחרת ששם נוהגין
אחרת שהוא יצטרך להחמיר בחומרת השבון
הזמנים שבהלוחות שבעיר שינא משם (שיתכן
שאם נשאל לחכמי ותושבי עיר ההוא לא יוכלו
שום אחד לומר על מה אדני הלוח הטבעי),
ובאמת שמעתי מתלמידי חכמים מלחשים כן על
לוח הנפוך והמקובל בירושלים עיה"ק ת"ו וד"ל.

החומר

פרק ו'

זמן צאת הכוכבים לפי האופק

להגאונים רבנ' רבעי מיל אחר שקעה"ח חו לילה,
זהו דוקא בארץ ישראל, לא בהמדינות הנזכרים
יותר לצפון

א) ובזמנו של זאה"כ לפי האופק אף שלפי
דברי הגר"א צפירוש הגמ' הוא
בשיעור הילוך ג' רבעי מיל לאחר שקעה"ח, כבר
הצאנו למעלה בסוף פרק ד' שכתב הגר"א
בעצמו (בסי' רס"א) שזה דוקא באופק ארץ
ישראל אבל בשאר המקומות בעולם במדינות
הרחוקים יותר לצפון מארץ ישראל זמן זאה"כ
מתאחרת, הביאו נמי המ"ב (בצה"ל סי' רס"א),

ולכן כ' דעל האופק שלנו אין לנו זמן מסוים
מתי הוא זמן לילה להגאונים, רק תלוי לפי
הראות מתי הוא זמן יציאת ג' כוכבים, ומה"ט
כ' שם עוד (בד"ה שהוא) דאף להגר"א כיון
שאין בזמנינו מי שיוכל לכוון בצמצום וליתן זמן
מסוים כמה השיעור בין חלל השקיעה עד
זאה"כ במקום ההוא על כן אסור לעשות מלאכה
במוצ"ש עד שיראה צמיאות ג' כוכבים קטנים,
וע"ע בצה"ל (סי' רנ"ג ד"ה ג' כוכבים) שהכה
על קדקדן של אותן המקדימין להדליק נרות
חטכה בעוד שלא חשך לגמרי וסומכין עצמן על